

GENÇ DİNLER TARİHÇİLERİN KALEMİNDEN

-Dinler Tarihi Araştırmaları-

Editörler

Süleyman TURAN – Emine BATTAL

Eskiyeni Yayınları: 180

**GENÇ DİNLER TARİHÇİLERİN
KALEMİNDEN**

-Dinler Tarihi Araştırmaları-

Editörler

Süleyman TURAN – Emine BATTAL

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Ağustos 2023

ISBN: 978-625-7673-92-1

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

GENÇ DİNLER TARİHÇİLERİN KALEMİNDEN

-Dinler Tarihi Araştırmaları-

Editörler

Süleyman TURAN – Emine BATTAL

Süleyman TURAN

2001'de KTÜ Rize İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Aynı yıl Rize İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalına Araştırma Görevlisi olarak atandı. 2004'te KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans; 2010'da OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünde doktorasını tamamladı. 2011'de Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalına Yardımcı Doçent olarak atandı. 2017'de doçent, 2023'te profesör oldu. Halen Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde görevini sürdürmektedir. *Misyonerliğin Kurucusu Pavlus, Misyoloji, Nedenleri ve Niçinleriyle Yeni Dini Hareketler, Dünya Dinlerinde Kutsal Metinler, Engellilik ve Dinler, Sınırlarda Dolaşmak, Bedenimizin İşgalcileri, Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi, Yeni Dini Hareketler ve Misyonerlik ve Abusionem* adlı telif ve editöryal kitapları yanında uluslararası ve ulusal sempozyumlarda sunulan bildirileri ile çeşitli dergilerde yayınlanmış makale ve çevirileri bulunmaktadır.

suleyman.turan@erdogan.edu.tr

Emine BATTAL

2004 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Rize İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2008 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisansını tamamladı. 2012 yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2017 yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktorasını tamamladı. Aynı yıl Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalına yardımcı doçent olarak atandı. 2023'te doçent ünvanını aldı. Hâlen Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim üyesi olarak akademik faaliyetlerini yürütmektedir. *Dünya Dinlerinde Kutsal Metinler, Kıyametin Gölgesinde: Yeni Dini Hareketler ve Şiddet, Yeni Dini Hareketler Ansiklopedisi, SineMormon: Mormonları Filmleri Üzerinden Tanımak* adlı telif ve editöryal kitaplarının yanı sıra çeşitli kitap bölümleri, makaleleri ve bildirileri bulunmaktadır.

emine.battal@erdogan.edu.tr

Dinler Tarihi'nin Türkiye'deki öncü isimlerine...

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ -----	9
Yol, Hakikat ve Hayatın İzinde Olmak: Kutsal Metinlerin İnşa Ettiği Hıristiyan İnsan Modeli Duygu METE-----	11
Hıristiyanlıkta Ebeveyn-Çocuk İlişkileri ve Çocuk Eğitimi Mesut BULIÇ & Hakkı Şah YASDIMAN-----	41
Hristiyanlıkta Şefaath Kavramı ve Kurtuluş Düşüncesiyle İlişkisi Emine YÜKSEL & Mustafa Sami BAYBAL-----	57
Rusların Hıristiyanlaşma Süreci ve Kiev Knezliği'nden Rus Çarlığı'na Rus Kilisesi Elif Rümeyşa ULUÇAM & Mehmet KATAR-----	74
Dijital Dünyada Bir Neo-Misyonerlik Örneği: Netflix'in Yeni Aktörü Papa I. Francis Yasin ÖNER & Canan SEYFELİ-----	93
Yeni Ahit'te Engelliler Yasin GÜLER & Nihat DURAK-----	112
Nag Hammadi Literatürü'nün Önemi ve Kiptice (Koptik) Tomas İncili Hacer GERGİN & Mehmet KATAR-----	131
Katolik Mezhebinde Hz. Meryem ve Kurtuluştaki Rolü: Mater Dolorosa Akin ÜSTÜNYER-----	148
Katolik Kilisesi ve Yasaklı Kitaplar Listesi (Index Librorum Prohibitorum) Hacer SAROĞLU & Ahmet ARAS-----	165
Süryani Kadim Kilisesi'nde Ruhbanlığın Kökenleri: Kurucular Cüneyt YEŞİL & Canan SEYFELİ-----	185
Yerli İnanışları ve Katoliklik Sentezinde Melez Bir İnanış: Santa Muerte Eyub ÖZKAYA-----	204
Meir Kahane ve İntikam Teolojisi Nihal AKAY & Baki ADAM-----	221
Hindu Kurtuluş Fikrinde Evlilik Sevinç AKSİN & Canan SEYFELİ-----	233

Tibet Budizmi'nde Cenaze Ritüeli Raziye Betül DİKMEN & Mehmet KATAR -----	252
Yeni Dini Hareketlerdeki Temel İbadet ve Uygulamalar Zehra BAYRAKTAR & Süleyman TURAN -----	266
Japon Yeni Dini Hareketlerinde Temel İnanç Esasları Rümeysa TAŞKIN & Emine BATTAL -----	296
Türkiye'de Yehova'nın Şahitleri'ne Katılmada Etkili Olan Faktörler Kübra ERBAŞ & Emine BATTAL -----	336
Yehova'nın Şahitleri'nin Azerbaycan'daki Faaliyetleri ve Yansımaları İsakhan SULEİMANOV & Süleyman TURAN -----	355
Restorasyonist Üniteryen Bir Filipinler Kilisesi Iglesia Ni Cristo'nun Kurucusu Felix Y. Manalo'nun Hayatı ve Teolojik Görüşleri Muhammet Hüda ÇETİNKAYA & Mürsel ÖZALP -----	377
Japonya'da Yeni Bir Dini Hareket: Tenrikyo Enes BOSTAN & Nihat DURAK -----	395
Postmodern Şehir Teorileri Kübra Nur KARAOĞLU & Mustafa ALICI -----	413
Tanrı Anlayışının Teşekkülüne Yönelik Yaklaşımlar Bağlamında Sümerlerde Tanrı Anlayışının Değerlendirilmesi Sümeyye KIŞLIKAYA -----	454
Tanrıça Motifinin Hitit Siyasetindeki Yansımaları Hacer ÜMİT & Cengiz BATUK -----	469
Yusuf-Süleyman Dönemi Antik Mısır Dininin Yahudilik Üzerindeki Etkisi Mahmut SAĞIR & Halil İbrahim ŞENAVCU -----	489
Geleneksel Türk Dini İnanışlarında Ateş Kültü Hasan MARAŞLIOĞLU & Azize UYGUN -----	509
Giritli Sırrı Paşa'nın Hıristiyanlığa Reddiyesi Hanife Nur ARIK -----	523

ÖN SÖZ

Batı dünyasında dine dair düşünceler, antik Yunan ve Roma'ya kadar geri götürülse de ilmi bir disiplin olarak Dinler Tarihi'nin XIX. yüzyılın sonlarında ortaya çıktığı, 1873 yılında Cenevre'de kurulan Dinler Tarihi kürsüsünün -dünyada ilk kurulan kürsü olması hasebiyle- Dinler Tarihi'nin bilim dalı olarak başlangıcı kabul edildiği bilinmektedir. Türkiye özelinde bakıldığında Dinler Tarihi çalışmalarını Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki dönemde ele almak mümkündür. Türkiye'de Dinler Tarihi çalışmalarının Cumhuriyet dönemi öncesinde Batıyla hemen hemen aynı dönemlerde başladığı söylenebilir. Cumhuriyet döneminde ülkemizde Dinler Tarihi biliminin gelişmesine öncülük eden birtakım isimler bulunmaktadır. Hiç şüphesiz bu isimlerin başında Hikmet Tanyu'yu zikretmek gerekir. Hikmet Tanyu'nun yanı sıra Günay Tümer, Abdurrahman Küçük, Ekrem Sarıkçıoğlu, Harun Güngör, Mehmet Aydın ve Ömer Faruk Harman gibi birçok öncü isim hem yaptıkları çalışmalar hem de yetiştirdikleri öğrenciler ile Dinler Tarihi'nin Türkiye'de gelişiminde önemli bir rol üstlenmişlerdir. Günümüzde 100'ün üzerinde İlahiyat ve İslami İlimler Fakültesi bünyesinde yer alan Dinler Tarihi ve Din Bilimleri anabilim dalları bünyesinde görev yapan, sayısı yüzü aşkın akademisyen tarafından dinler tarihi çalışmaları sürdürülmekte, lisans ve lisansüstü düzeyde dersler okutulmakta ve tezler yaptırılmaktadır. Ülkemizdeki çalışmaların önemli bir kısmını Yahudilik ve Hıristiyanlık araştırmaları oluşturmakla birlikte son zamanlarda Hint, Çin ve Japon dinleri ile Yeni Dini Hareketlerin ele alınmaya başlandığı çok sayıda nitelikli çalışmanın ortaya konulduğu görülmektedir.

“Genç Dinler Tarihçilerin Kaleminden” başlıklı bu çalışma, bazısı akademisyen olarak bir üniversitede görev yapan bazısı da lisansüstü eğitimlerini Dinler Tarihi alanında tamamlayan ya da sürdüren genç dinler tarihçilerin araştırmalarından oluşmaktadır. 26 yazıdan oluşan kitaptaki çalışmaların bir kısm doğrudan yüksek lisans ve doktora tez konularıyla bağlantılı iken bazısı bağımsız araştırmaları ihtiva etmektedir. Son dönemde yapılan bazı çalışmaları bir kitap altında toplamak suretiyle, bir yandan alanın hocalarının danışmanlığında bu çalışmalara imza atan genç dinler tarihi araştırmacılarını motive etmek diğer yandan da alandaki çalışmaları hem dinler tarihçiler ve konuya ilgi duyan akademisyenlere hem de genel okuyucuya sunmak hedeflenmiştir.

Kitaba yazılarıyla katkı sağlayan genç dinler tarihi araştırmacıları ve onlara yol gösteren saygıdeğer hocalarının herbirine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Bu çalışmanın Dinler Tarihi alanına olan ilginin artmasına ve genç araştırmacıların daha nitelikli eserler ortaya koyarak devraldıkları bayrağı daha ileri götürmelerine vesile olmasını temenni ediyoruz.

Editörler
1 Ağustos 2023